

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна
примірника
16 сот.
На провінції
20 сот.

політична, економічно-суспільна часопись.

(Редакція Руська ч. 3.)

Виходить що дня
рано крім пене-
ділка.

Проти порушення суверенності України.

Комунікат Народного Комітету.

Львів, 13. мая 1918.

Народний Комітет на черговому засіданні в суботу, 11 с. м., перевів основну дебат з приводу державного замаху в Києві і парламентарної кризи в Австрії і прийняв одностайно отсі рішення:

I. Стверджуючи, що одинокою основою відносин між Австро-Угорщиною й Німеччиною з одної і Українською Народною Республікою з другої сторони є берестейський договір з 9. лютого 1918 р., яким осередні держави признали повну державну суверенність України; стверджуючи далі, що осередні держави вступили на територію Української Народної Республіки на заклик українського правительства, зобов'язуючи ся допомогти йому укріпити внутрішній лад у державі; стверджуючи вкінці, що українське правительство з свого боку не дало ніякої причини до порушення берестейського договору, — Народний Комітет з обуренням стверджує, що Німеччина безпримірним способом вмішала ся оружною силою у внутрішні справи Української Нар. Республіки, чим розірвала свої зобов'язання, прийняті берестейським договором, варушила державну суверенність України і глибоко образила весь український народ. Проти свого

Народний Комітет іменем українського народу Галичини підносить перед цим світом як найрешучіший протест.

II. Признаючи утворення української держави і закінчення першого миру в теперішній світовій війні історичною заслугою Української Центральної Ради, утвореної волею укр. народу, Народний Комітет признає однако вказаним і доцільним, щоб й далі формувалася державна влада в Українській Народній Республіці остаточно виключно в руках суспільно-політичних організацій українського народу.

III. Народний Комітет заявляє, що осередні держави, домагаючися від Української Народної Республіки виконання берестейського договору і його додаткових умов, є правдо морально зобов'язані виконати рівночасно всі свої зобов'язання, прийняті берестейським договором зі всіма додатковими, як з'являть так і довірочними умовами супроти Української Народної Республіки і цілого українського народу.

IV. По думці цих зобов'язань Народний Комітет домагається передачі Холмищини і Підляштя Українській Народній Республіці.

V. З приводу заміреної австрійським правительством державно-правної перебудови держави Народний Комітет підносить одностайне домагання українського народу, щоби австрійське правительство по думці своїх зобов'язань перевело поділ Галичини й утворило з української Східної Галичини з Буковиною окремі державні органи в рамках Австрії.

ним зібранням, а до його скликання Державною Радою.

11. Гетьман має право впадати в часи негайної потреби і небезпеки державної, тимчасові закони по згоді з Радою Міністрів.

12. Гетьман є представник Укр. Держави перед другими державами, і сповняє всі чинності в сих зносинах, зв'язані з сим представництвом.

13. Гетьман складає Раду Міністрів, до речаючи формоване її представникам укр. політичних партій.

14. Гетьман вважається головою укр. армії і флоту, якими порядкують і командують відповідні міністри.

15. Призначення як послів, так і виспів військової влади роблять ся Гетьманом з кандидатур представлених Радою Міністрів.

16. Рада Нар. Міністрів порядкує всіми справами держави, котрі виходять на межі діяльності органів місцевих самоврядувань та доглядає за законністю діяльності органів державної та громадської влади.

Крім прийняття отсього закону українські партії жадали у Німців більшости в кабінеті та усунення деяких людей з кабінету, інакше не хотіли брати на себе відповідальности. Та 4. мая прийшла від ген. Гренера відповідь, що умови не можуть бути прийняті.

Треба згадати, що 1. мая тимчасовий президент міністрів Василенко зайшов на збори заступників укр. партій і закликав, щоби Укр. вступили до кабінету. Але була ся проба зроблена так, що згорні виключала згоду укр. партій. Найперше перекопано всі статки до згоди, далі Василенко виходив з безумовного признання перевороту, йшов до влади безоглядно і без застереження і жадних умов і має уже готовий неукр. кабінет, до якого Українці треба було додати тільки „для духу“. Нічого дивного, що переговори з ним зараз розбили ся.

Яка сила нового правительства?

„Нова Рада“ з 9. с. м. в статі „Наша позиція“ пише:

„Тепер маємо нове правительство. На кого воно опирається, коли брати, певна річ, внутрішні сили? Зізд земельних власників, на якому доведено до діла ідею перевороту — се певна річ цілком видима підвалина для нового міністерства. Але так само видима річ, що спеціфичний добір зіздонців не може убрати в себе навіть тих, що були в опозиції до правительства Голубовича. Виразно власницькі інстинкти, чорносотенний дух та російська орієнтація зізду виключає можливість солідарности з ним та його ділом і широким народних мас, всіх прихильників волі і звичайно, укр. інтелігенції. Зізд та сформований на йому кабінет, що потім дістав собі в голову д. Лизогуба, з вн у тр і ш н о г о по г л я д у знов же не мати-ме ні реальної підпори в масах, ні навіть морального спочуття від укр. інтелігенції, його політика неодмінно має бути чужою для України і з богатою поглядів, явно ворожою її інтересам“.

„Відроджене“ з 9. с. м. займаючи ся петицією землевласників до Гетьмана, які жадують заведення старого ладу та установ з перевагою земельної власности, привертая поліції, жандармерії й охрани, пише:

З Української Держави.

Київ, 10-го мая.

Закон про тимчасовий державний устрій Укр. Нар. Республіки.

Як я вже доноси в жаданих партій в переговорах, щоби гетьман признав конституцію, прийняту всіма укр. партіями. Тепер подаю сю конституцію в цілости:

До скликання Всенародного Українського Зібрання порядок законодавства та управи заповується на таких законах:

I. Законодатна влада.

1. Законодатна влада в Республіці належить Державній Укр. Раді.

2. Членів Державної Ради обирають губернські народні ради, міські думи городів, котрі виділені в окремі земські одиниці, губ. комітети селянських спілок та хліборобів власників, центр. комітети політичних партій на Україні та центр. органи торгово-промислових організацій, центр. кооперативних і професіональних робітничих організацій.

Примітка: Число членів Держ. Ради встановлюється ся росписом до сього допущенням.

3. Державна Рада видає нові закони або

змінює існуючі закони лише в міру крайної в тім потреби.

Примітка: До скликання Державної Ради законів видає та змінює Рада Міністрів, але ці закони повинні бути затверджені Держ. Радою по її скликанню.

4. Державна Рада признає час скликання всенародного Укр. Зібрання.

5. Держ. Рада обирає Гетьмана і контролює діяльність його та Ради Міністрів, котрі відповідальні перед Держ. Радою.

6. Держ. Рада встановлює регуляції для своєї діяльності.

7. Перша сесія Держ. Ради скликається ся Гетьманом України в часі, установленим Радою Міністрів.

8. Членів Держ. Ради користують ся імунітетом і не відповідають за свою діяльність і промови при здійсненню обов'язків члена Ради.

II. Виконавча влада.

9. Виконавча влада в республіці належить тимчасовому президенту республіки, котрий іменується ся Гетьманом, і Раді Міністрів.

10. Гетьман вибирає ся укр. всенарод-

„Нехай ті панове забудуть про старий царський лад, про жандарма з батогом в руці, про „держиморду“, який безповоротно помер. Гальванізувати трупа їм не удасться. Він може повстать тільки як загробна тінь, на деякий короткий час, щоби виявити свою повну нежиття здатність. Воскресити його не вдасться тим дезертирам свого народу в тім часі, коли сей наїрід, наїрід „хахлов“, стогнав під тяжким підкованим чоботом царських прислужників. Загато велика сила укр. демократії, щоби вона дозволила прийти до слова „підійжкам і грязі Москви“.

Українська Держава.

На правительствених письмах і документах давнійший офіційний титул „Українська Народна Республіка“ замінено новим титулом „Українська Держава“.

Відкликанє послів.

Як звісно в зв'язі з заключенем мира з осередними державами Ц. Рада акредитувала до тих держав своїх послів. Назначені тоді послами: до Берліна — член мирової делегації, укр. соц.-рев. Ол. Севрюк, до Туреччини член тоїж делегації Микола Левицький, до Румунії — Галаган, а до Австрії — укр. соц.-фед. А. Яковлев. Нова рада міністрів — як доносить „Київ. Мисль“ — признала перших трьох невідповідними на ті відповідні дипломатичні становища і постановила їх відкликати. Лишається на місці лише А. Яковлев; зміни в дипломатичній місії в Австрії признають ся в сїм часі небажаними, бо Австрія ще не ратифікувала мира. На місце відкликаних пішлеть ся інших послів. Кандидатів на ті становища ще не намічено.

Большевицька делегація в Києві.

До Києва приїхала під проводом нїм. офіціра мирова делегація большевиків. Дня 6. мая делегація відвідала президента ради міністрів Лизогуба. Делегація говорила про питання зв'язані зі заключенем мира між Україною й Росією і а частвє справи означені границь.

Заборона зїздуміст України.

Дня 9. с. м. мав відбутись всеукраїнський зїзд міст України. Та на кілька день перед зїздом організаційний комітет зїзду дістав від міністра внутрішніх справ Лизогуба письмо, яким той зїзд як не на часі, заборонено. Крім того візав Лизогуб председателя організаційного зїзду та городського голову Києва Рязцева до себе та предложив їм, щоби вони зїзд, як тепер небажаний, відложили. Організаційний комітет по оживлених нарадах рішив повідомити телеграфічно міста, що зїзд правительством заборонений.

Нові іменованя.

А. Добрий, назначений председателем фінансового комітету
Товаришем міністра закорд. справ назначений А. Палтов.
Товаришем мін. карчевих справ назначений М. Гаврилов.
Тов. мін. судових справ назначено сенатора Завадського.
Обовязки шефа генерального штабу Укр. наложено на Н. Какуріна.
Командантом гетьманської палати назначено отамана Присовського.
6. мая гетьманові представив ся командант всеукр. флоту і начальник оборони Криму, Мисников.

В. князі в Києві.

В Києві вперто кружляють чулки, що тут переживає від деякого часу царича-вдова Марія Федоровна, а з нею декілька великих князів. Також має тут бути в. князь Николіа Миколаєвич, який після одержання у Києві вістий, покинув місце свого побуту в Ай-Тодорі на Криму.

В гетьманському домі.

В гетьманському домі та гетьманській канцелярії діловодство та розмови ведуть ся

українською мовою. Тим, хто незнає по укр. дежурні урядовці заявляють, що говорити можна і по російськи, але треба вчити ся й укр. мови. До цього додає „Н. Рада“: чи вияснить се саме новим міністрам, з яких мало хто тямить до ладу говорити по українськи не знаємо.

Деклярація правительства.

„Н. Рада“ подає з певних жерел, що в найближшій часі Рада міністрів опублікує декларацию і програму діяльності теперішнього кабінету. Деклярація буде оголошена певне тоді, як кабінет сформується остаточно.

У. Т. А.

Нова Укр. Тел Агенція постановила друкувати свої донесеня двома мовами: російською й українською і розсилати їх абонентам по їх бажаню.

З укр. німецького товариства.

Віцепрезидент укр.-німецького товариства Рорбах і секретар Шмідт прибули до Києва з метою зазнайомити ся в положенем справ на Україні.

Львів, 10. мая

Скоронадський при роботі.

Берлін, 11. мая. „В. Г.“ доносить з Києва: Рада міністрів займала ся вчера вичерпуючо реорганізацією воєнною і торговельною флоту. Справу передано комісії офіцірів до негайного поладженя. Також над справою цукрового і торговельного монополія, заведеного правительством Голубовича, застановляли ся вчера основно. До рішеня однак не прийшло, о скільки ті монополія маєть ся удержати.

Посла Української Республіки в Берліні Севрюка вже відкликано, посол у Відні остає ще на своїм становищі. Правительство оголосить нині заяву про свою програму і підчеркне в ній, що воно бажає самостійного українського міністерства і що керму краю переймає в свої руки тільки тимчасово. Нарід має проявити свободу своєю волюю, о скільки мога найскорше, через демократичне, без всякого тероризму переведене голосованя.

Урядова назва України.

Відень, 11. мая. З Києва доносять: На державних документах стоїть тепер замість давньої написи „Українська Народна Республіка“ напись: „Українська Держава“.

Програма

українського правительства.

Київ, 12-го мая. (Кб.). Президент міністрів Лизогуб мав розмову зі співробітником дневника „Голось Києва“ (орган чорної сотні, що став виходити по закритю „Кієвланца“), — в якій сказав між иншими: Головна програма правительства лежить в тім, щоби привертнути в краю знов право приватної власности та спокій і порядок. — Правительство уважає себе тимчасовим, якого змаганем є заспокоєне краю та закріпленє приватної власности. По переведеню виборів рішатимуть про будучність краю заступивши народу. Україна останеть ся самостійною. На запит про відношеня України до Росії відповів президент міністрів: З Росією є ми в стані воєнним. — Попередне правительство вислало делегатів до Курська для мирових переговорів та тепер їм відібрано повновласть. Тимчасом у Київ прибула російська мирова делегація, з якою переговорювати-меть ся про мир. Урядовою мовою остає українська мова.

Про право виборче йдуть тепер наради. Автономія міст, як і на провінції буде зорганізована; міліцію зреформує ся.

На провінції за малими виїмками спокій. В случаях безпокою старости уповажені ужити сили оружною. Нашим найближшим завданем є виробленє нового виборчого права.

Хто є Айхгорн?

„Berliner Tageblatt“ подає критику славнозвісної „Вієнської інструкції“ для німецьких офіцірів і війська групи генерала Айхорна. Є се брошура на 24 сторін друку. На титуловій сторінці носить вона напись:

Oberkommando Heeresgruppe Eichhorn
Zum Dienstgebrauch
Unser Vaterland
Nr. 7. Die Weltdemokratie
Wilna 1917.
Druck: Zeitung der 10 Arme.

Брошура написана є в формі питань і відповідий подібно як катехізм і ставить собі за ціль поборювати світову демократію. Після сеї брошури неслухною є механічна рівність політичних прав без згляду образования і посяданя, обовязки і чинність, народність і расу. Ті (Німці) що лишались дома, вели таку саму борбу — як ми на фронті, борбу за наше національне королівство меча проти світової демократії.

Війна прийшла як освободитель і спаситель. В серпні 1914 згинули всі міжнародні демократичні стремління, але помало з місяця на місяць вони назад в таємничий спосіб скрилялись. Підчас війни виступили якісь апостоли „світової любови“. Вони проповідували про якусь західно-європейську культурну спільність, про відбудованє міжнародного права, про якісь цілі подства. Хто вирост не відкидає демократичних стремлінь, сей працює для ворога; він не працює для правдивої свободи і рівности, але в інтересі міжнародної банди шахраїв. Розширенє політичних прав виходить на користь лише кільком адвокатам, заводовим політикам, писарам газет і людям з гримми. Воно не може охоронити всего населеня від бід і нужди.

Наводимо лиш кілька примірів антидемократичних тезистів брошури. Подібні айхгорнівські науки про поборюванє світової демократії тягнуть ся через всі 24. сторінки брошури. Може як раз внаслідок такого світогляду Айхорна іменовано його начальним вождом німецьких військ в найбільшій демократичній державі на світі. На Україні мав Айхгорн добру спосібність перевести в життя свої антидемократичні ідеї. Коли ми їх знаємо, то не дивним буде для нас, що проф. Грушевському прикладає ся револювер до грудий, що члени українського парламенту і правительства мусять підносити „руки в верх“, що українські міністри гонять за посадами і найвою, що взагалі демократичні інституції є шахрайські і їх належить поборювати силою меча.

На підставі постанов Берестейського мира про товарообмін вислає Україна до осередних держав демократичну пшеницю і сало, а за се взаємні від Німців дістає шляхоцький товар зі старих складів реакційної німецької науки. Іншого товару Німці для України не мають — а кажуть собі ще дякувати і за се реакційне добро.

„Попри берестейський договір“.

„Lemberger Ztg.“ з 12. мая с. р. містить під повисеним заголовком статю свого співробітника Sylwestra в котрій читаємо:

„Мировий договір, заключений в Берестю з Українською Народною Республікою, яку признано самостійною державою, був подиктований з німецького боку більше виспими, політичними мотивами, як виключно тільки стремлінем дістати для осередних держав і їх армій середнього поживи. Хот той мир названо загально, ба навіть офіційно-

